

POSTANOWIENIE

Dnia 5 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie ze skargi Komitetu Wyborczego Wyborców „Królewski Senat” na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej nr [...] z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie odmowy przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego pod nazwą: KOMITET WYBORCZY WYBORCÓW „KRÓLEWSKI SENAT” w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na 15 października 2023 roku. po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 5 września 2023 r.

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Uchwałą nr [...] z dnia 30 sierpnia 2023 r. Państwowa Komisja Wyborcza (dalej: „PKW”, „Komisja”) na podstawie art. 97 § 2 w zw. z art. 204 § 7 pkt 3 oraz w zw. z art. 258 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz.U. 2022, poz. 1277 i 2418 oraz Dz.U. 2023, poz. 497, dalej: „k.wyb.”) po rozpatrzeniu zawiadomienia, którego dnia 28 sierpnia 2023 r. dokonał J. K. – pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego pod nazwą KOMITET WYBORCZY WYBORCÓW „KRÓLEWSKI SENAT” i stwierdzeniu, że nie spełnia ono warunków określonych w Kodeksie wyborczym, postanowiła odmówić przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu

powyżej wskazanego komitetu wyborczego w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na 15 października 2023 r.

W uzasadnieniu uchwały Państwowa Komisja Wyborcza wskazała, że zawiadomienie nie spełnia wymogu określonego w art. 204 § 7 pkt 3 k.wyb., gdyż nie dołączono do niego wykazu podpisów obywateli popierających utworzenie komitetu wyborczego, zaś z uwagi na to, że termin dokonania zawiadomienia upłynął w dniu 28 sierpnia 2023 r. o godz. 16¹⁵, niedopuszczalne jest po jego upływie usunięcie wady zawiadomienia. Mając powyższe na uwadze PKW odmówiła przyjęcia tego zawiadomienia.

Pełnomocnik Komitetu Wyborczego Wyborców „KRÓLEWSKI SENAT” złożył w dniu 1 września 2023 r. skargę na wskazaną uchwałę PKW i wniósł o uchylenie jej w całości, przyjęcie zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego i jego zarejestrowanie, a także o wydłużenie terminu na zbieranie wymaganych podpisów o co najmniej 5 dni od daty otrzymania orzeczenia Sądu Najwyższego.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że Przewodniczący PKW posiłkuje się przepisami prawnymi dotyczącymi zgłaszania kandydatów do Sejmu, a nie do Senatu tj. art. 204 § 7 pkt 3 k.wyb., przez co próbuje, poprzez własną interpretację nie popartą ani uchwałą PKW ani wykładnią Sądu Najwyższego, ręcznie doregulować (*de facto* dopisać) do przepisu Działu 4 Rozdziału 4 tj. do Zgłaszania kandydatów do Senatu nieistniejący tam wymóg poparcia 1000 (tysiąca) obywateli, co w ocenie skarżącego jest niedopuszczalne.

W odpowiedzi na skargę z 4 września 2023 r., Przewodniczący PKW wniósł o jej oddalenie, jako bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługiwała na uwzględnienie.

Jak stanowi art. 205 § 1 k.wyb. w zw. z art. 258 k.wyb. pełnomocnikowi wyborczemu służy prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego na postanowienie PKW o odmowie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego. Skargę wnosi się w terminie 2 dni od daty podania do publicznej wiadomości postanowienia o odmowie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu

komitetu wyborczego. Stosownie do § 2 przytoczonego przepisu Sąd Najwyższy rozpatruje skargę w składzie trzech sędziów, w postępowaniu nieprocesowym i wydaje orzeczenie w sprawie skargi w terminie 2 dni. Od orzeczenia Sądu Najwyższego nie przysługuje środek prawny. Orzeczenie doręcza się pełnomocnikowi wyborczemu i PKW. Jeżeli Sąd Najwyższy uzna skargę pełnomocnika wyborczego za zasadną, PKW niezwłocznie przyjmuje zawiadomienie o utworzeniu komitetu wyborczego.

Na wstępie należy zauważyć, że strona skarżąca nie kwestionowała stanu faktycznego wynikającego z przedmiotowej uchwały PKW, lecz ocenę prawną wyrażoną przez Komisję. Wnoszący skargę kwestionuje bowiem wymóg załączenia do zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego wyborców, zamierzającego zgłosić kandydatów na senatorów, co najmniej 1000 podpisów obywateli mających prawo wybierania do Sejmu, popierających utworzenie komitetu wyborczego wyborców.

Zgodnie z art. 91 k.wyb. szczegółowe zasady tworzenia komitetów wyborczych oraz zgłaszania ich właściwym organom wyborczym określają przepisy szczególne Kodeksu wyborczego. Przepis ten został umieszczony w dziale I („Przepisy wstępne”), który reguluje zagadnienie wspólne, tj. odnoszące się do wszystkich rodzajów wyborów przeprowadzanych na podstawie Kodeksu wyborczego (art. 1).

Szczegółowe zasady tworzenia komitetów wyborczych w wyborach parlamentarnych zostały określone w art. 204-207 k.wyb. Przepisy te wprost odnoszą się do tworzenia komitetów wyborczych w wyborach do Sejmu. Kodeks wyborczy nie reguluje natomiast odrębnie szczegółowych zasady tworzenia komitetów wyborczych w wyborach do Senatu. Stąd konieczne jest zastosowanie dyrektywy zawartej w art. 258 k.wyb., tj. odpowiednie zastosowanie przepisów działu III („Wybory do Sejmu”) Kodeksu wyborczego. Przyjęcie, że w wyborach do Senatu RP w sprawach dotyczących tworzenia komitetów wyborczych nie obowiązują przepisy działu III oznaczałoby, że w odniesieniu do wyborów do Senatu RP przepis art. 91 k.wyb. byłby przepisem martwym.

Biorąc powyższe pod uwagę, zgodnie z art. 204 § 7 pkt 3 k.wyb. w zw. z art. 258 k.wyb. do zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego zamierzającego

zgłosić kandydatów na senatorów załącza się wykaz co najmniej 1000 obywateli popierających utworzenie komitetu wyborczego wyborców, zawierający ich imiona, nazwiska, adresy zamieszkania, numery ewidencyjne PESEL oraz datę udzielenia poparcia, a także własnoręcznie złożone podpisy obywateli. Nie ulega wątpliwości, że wskazane przepisy obowiązują w polskim prawie wyborczym od dnia wejścia w życie k.wyb. tj. od 2011 r.

Wskazać także należy, że wnoszący skargę, mimo iż kwestionuje odpowiednie stosowanie art. 204 § 7 pkt 3 k.wyb. do wyborów do Senatu RP częściowo zastosował się do wymogów określonych w art. 204 § 6 k.wyb. zawiadamiając PKW o swoim utworzeniu. Przepis ten stanowi, że czynność ta wykonywana jest po zebraniu 1000 podpisów obywateli mających prawo wybierania do Sejmu, popierających utworzenie komitetu wyborczego wyborców. Ponadto zastosował się do wymogów określonych w art. 204 § 7 pkt 1 i 2 k.wyb., przedkładając oświadczenie o utworzeniu komitetu wyborczego oraz stosowne oświadczenia pełnomocnika wyborczego i pełnomocnika finansowego Komitetu. Wniósł też skargę do Sądu najwyższego na podstawie przepisu art. 205 k.wyb.

Trafność powyższej wykładni przepisów Kodeksu wyborczego potwierdzają także rozwiązania obowiązujące przed wejściem w życie Kodeksu, tj. w ustawie z dnia 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn. Dz.U. 2007, nr 190, poz. 1360 ze zm.). Otóż, w ordynacji zasady tworzenia komitetów wyborczych wyborców zostały określone w dziale I „Przepisy wspólne” (tj. odnoszące się zarówno do tworzenia komitetów wyborczych w wyborach do Sejmu, jak i Senatu). Zgodnie z art. 98 ust. 4 ordynacji do utworzenia komitetu wyborczego również było wymagane poparcie 1000 podpisów obywateli mających prawo wybierania.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, iż przedmiotowa skarga pełnomocnika wyborczego jest bezzasadna, dlatego też należało ją oddalić.

[a!]

